

7. szám.
Február 18-án 1865.

Megjelenik minden szombatnapon egy iven sokféle képekkel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan.—dec. 6 frt., 6 óra 3 frt. és 3 óra 1 frt 50 kr. — Előfizethetni minden postahivatalnál és könyvtárnál. —
Kiadó hivatal Pest, barátok-tere 7-ik szám.

XVI. kötet.

Ipolyi Arnold.

Fáj a szíve az embernek, ha elgondolja, hogy e szép, tójasdad arcú deli alak arra van hivatva, hogy csupán olyan hölgyeknek udvaroljon, a kik ez előtt háromezer esztendővel élték szazótabealzsamozvaunatoztak valami egyiptomi gúla cabinet particulierjében: s míg más ifju ily időben azon élvek elnyerésében fárad, melyek e földön vannak; őt csak az vonja magához, a mi a föld felett és a föld alatt található, értve az utóbbiak alatt az ócska sarcophagokat és bedült sírboltokat, miknek titkait fürkészi; — hanem hát már egyszer ezt így rendelték a bölcsék, hogy kiválogattassanak egy országból a legtöbb eszü, legegyszerűsebb természetű, legjobb erkölcsű férfiak, — és azok legyenek éppen a deficiálásra kárhóztatva; s ezen mi nem segíthetünk, mert ha tőlünk függne, bizony minden páter nevét, megnyújtánók „paterfamilias“-ra.

Íme e kitünő barátunk oly művel ajándékozta meg tudományos irodalmunkat, mely min-

dent összefoglal, a mi nemzeti életünkben *mese*. Ő a „Magyar Mythologia“ koszorús szerzője.

Ez azon egyetlen mű, mely a kiadó vallomása szerint, az utolsó szakadó szálig, mind elkelt és egy sem került belőle vissza a vidéki könyvtárosok küldeményeivel. Így nagyon valószínű, hogy a tisztelt szerző újabb kidolgozás mellett új kiadást fog belőle rendezni.

E lehetőség esetére bátrak vagyunk figyelmébe ajánlani a magyar hitregetan azon tárgyait, a mik az *első kiadás óta* gazdagíták nemzetünk mythologiáját.

Igy mingyárt az I. fejezetnél a *pagányistenek* közé kérjük betéetni a „**Pénzistent**“, ki még ma is nagy tiszteletben

részesül.

A *Rémek* közé; az *Inséget*, az *Adóexcútiót*, és a *Censurát*.

A *Csodaállatok* közé: a *Sült Galambot* és a *Hírlapi Kacsát*.

A *Tündérek* és *Láthatatlan Alakok* közé az

Ezüst-Huszast, nem feledve el annak a Február 11-ki toaszt alkalmával felbecsült ágióját.

A **Kínshordó Lidérczek** közé : a **Bankóprést** és a **Kreditanstaltot**.

A **Manók** közé a harmadévi sok **Röpiratot**.

Az **Elfeledett régi tisztességek** közé a **Magyar Fökötöl** és **Pártát**.

A **Babonák** közé a **Szózat-éneklést**.

A **Csodák** közé az 1864-iki „Száz forintot egy zsemlyéért,” s az 1865-iki „Száz zsemlyét egy forintért.”

A **Griffmadarak** közé a **33 Hírlapot**, ami két esztendő alatt egymást megette.

A **Sárkány Tojások** közé a másik **33 Hírlapot**, mely helyettük támadt.

A **Földbesüllyedő Hősök** közé : a **Vezért**, ki maga is úgy mutatta be magát, mint „kis ördögöt.”

Az **Óriások** közé ; a **Bugyogós Ifju Óriásokat**.

A **Boszorkányok** rovatába : az **Augsburger Allgemeine Zeitungot**.

A **Fanyjövők** és **Kömorzsolók** közé : az **Oesterreichischét**, meg a **Botschaftert**.

És különösen, mikor az **Elemek tiszteletéről** szóló fejezetet fogja átdolgozni, becses figyelmébe ajánljuk e négyet : a **Földtisztelet** rovatában : a **Földköstolókat** és a **Földvéletli Belgát**, a **Víz tiszteleténél** az **Alföldi Rétöntözést**, meg a **pesti Vízvezetéket**, a **Tűz tiszteleténél** a **Petroleumot**, meg a magyar **Szalmatüzet**. A **Szél tiszteleténél** pedig azt a bizonyos **Köpönyeget**, a mit szél ellenében szokás fordítani.

Ezek mind tisztán magyar **Mythologiai tárgyak**, a miket nagyon tisztelt barátunk Magyar Mythológiájának második, bővített kiadásában egész bizonyossággal remélünk feltalálhatni.

K—s M—n.

A Nemzet Gazdaszszonyaihoz.

Keserü pohár az élet,
Csordultig ürömmel tele;
Férfi könnyénél mi keserűbb?
Mitől e pohár megtele.
Mikor az erősebb félnek
Hajtja fejét alá a gond.
Lát roskadni, szertehullni
Közügyet és ősi vagyont;
Mikor mindennap a való
Reményének szárnyát szegi : —
Ezt a keserü poharat
Édesítsétek meg neki
Nemzetem gazdaszszonyai.

És míg az erősek lelke
Csak bút, gondot lel a földön,
A szebb felet kitünteti
Könnyelmü szív, divat öltöny,
Nem szebbek ők ily pompával,
Ragyogásuk a mi gyászunk,
Mulatságunk magunk tora!
És fölöttünk ég a házunk!
Ah, minket e könnyelmün szép,
De hiú ragyogás elől
Üdvet adó jó példával
Ti menjetek mostan elől
Nemzetem gazdaszszonyai.

S a kit már a sorsa megtört,
Kit a végzet földre tiport,
Ki nem ismer más menhelyet
Csak az eget, s az úti port,
A nyomornak annyiféle
Változatos alakjait
Kit a végzet büntelenül
Kövekkel, átokkal hajít,
A kire már életében
Rá boríták a szemfedőt :
Gyöngéd kézzel járuljatok
Fölemelni a szenvedőt,
Nemzetem gazdaszszonyai.

És a kik még nem tudják azt,
Mi a bánat? ifju lelkek,
Kik bennetek példaadó
Anyai kebelre lelték ;
Ah, a hon egész jövőndő
Sorsa most ti nálatok van.
Kincs a gyermek ifju szive!
Nemzet kincse van azokban ;
Örökünk, mit egy ivadék
A másakra épen hoz át :
Tanítsátok meg szeretni,
Gyermekiteknek a hazát
Nemzetem gazdaszszonyai.

Tallérossy Zebulon levelei Mindenváró Ádámhoz.

Tekintedezs barátom uram!

Audiatur et altera pars!

Csak mindig zugolodnyi! csak soha se nem egyebet meghalanyi, mint „baj van!” — „oda van!” — „hun van?” — „vigünk van!” — „nincs pinz!” — „olcso világ!” — „földbirtokos nem ilhet;” — „kereskedő sem ilhet, sem halhat!” — „mindenek oka magas kormány!” Hat aztan? Nem jo ez nekünk? Hogy olcso világ van? Hat hiszen az a jo! — Az előte, ha atam egy forintot szakacsninak piarczra, rendesen szaz tiz krajczart elköltöte belüle szamadas szerint; mig izz koplaltam melete, most pedig ha adok neki egy forintot, vizsgálhoza belüle mindig egy krajczart, s mig izz öt tal itelt főzi belüle; ketöt nekem, harmat furwezer kapralnak, ki neki tavulrul valo ides testvirje. Hat nem boldog világ i ez? — Kereskedő kinytelen portikajat fele aron kinalgatnyi. Mig ugy sem veszek belüle. Kinalgatya negyedrisz aron. Mig akkor sem veszek belüle. Majd mikor egi-

szen ingyen fogja kinalnyi; akkor vasarlok belüle. Az igaz, hogy ez kalmarnak nem jo, de publikumnak jo; — kalmar csak egy ember, de publikum sok ember; is igy majoritas melettem szavazo. Is igy iteneg izz helyre van alitva lojalis majoritas, nem csak a reichsrathban. Akor meg lesz boldog világ, majd mikor egy sustakirt megkapunk egy par csizmat, egy petakirt egy ako bort, egy piczulaiert egy süldö malaczot, csak az instantianak az ara maragyon meg, mink azutand majd csak megilünk. — Csak mig azutan adot lehesen fizetnyi naturaliakban. Hogy megjelenhesen publikum Steueramtban in puris naturalibus. Akor aztan paradicsomi alapotok lesznek.

Azirt in csak mozst izz aszt mondok, hogy minden ugy van jo, ahogy van, is ugy van nem jo, a hogy nincs.

Alazatos szolgaja

Tallerossy von Zebulon.

Deáknál.

— Ugyan, kérek, hány óra nálad? az enyim megállt.

— Nem mondom meg addig, mig meg nem fogadod, hogy nem irsz róla vezércikket.

— Becsületemre.

— No hát tudd meg, hogy nálam ma is anynyi az óra, mint tegnap ilyenkor.

Stylistika a régi időkbul.

Nagyságos V. ispány urnak! nekünk kegyelmes minden szomorú ügyünkben vigasztaló kegyes pártfogónk Méltóságos Atyánk.

Vagyon tetemes elegendő okunk, hogy mint Isten után reménységünket bizodalmas nagy Méltóságánál minden szükségünkben feltanáljuk, — azért nagy alázatossággal földig teendő magunk, mint földesúri személye és szive előtt való megalázásunkkal leborulván csedezünk és járulunk, hogy a természetes esetet reszkető kezembe vett, szomorún zengedező pennámmal le-rajzolt Instantiámat minden bátorsággal és nyertes vizsgálva várandó örömmel, nagy Méltóságának tekintete vá-

lassza, gyümölcsözön, melyet tiszta szívből kívánván, az egész becsülendő öregséggel összegyülekezett tanács, együgyüen zengedező házunk az elkerülhetetlen kénytelenséggel öszvekapcsolkodott inség kényszerít tehát arra bennünket reménylven gratiájába, minthogy az időnek szomorún hozzánk viselhető pogánysága végett ökrökkel menni nem lehet, a lóval pedig jól lehet menni lehetne, de ellenben minden becsületes gazdának nincsen, ha van pedig, kinek egy, kinek kettő, de ellenben ki patkolatlan, ki pedig más prédikátum végett, semmi készséggel mennie mostanában tölünk ki nem telhetik, errevaló nézve ujonnan a legnagyobb bizodalommal járulunk nagy Méltóságának kézcsokolása mellett úri kegyes gratiájához, hogy mindenkor készek leszünk, csak most gratiáját s engedelmet hozzánk mutatni, más különben maradtunk főhajtó szolgái, Dorogi lakosok. P. H.

(Ezen folyamodást a dorogi lakosok [Nógrád] néhai Gy. P. az időben nógrádmegyei alispánhoz, mint földesurukhoz azért irták, hogy ne kényszeritené őket az erdőből a fát akkori tél idején kihordani.) Anno Pesti Hirnök.

Megfordított szerepek.

I. A ki tudna verekedni, az tudományos felolvasásokat tart.

A korszellemmel haladás.

A városi kivilágítási pénzalap növelésére, múlt vasárnap, január 22-én táncvizigalom rendeztetett] volt L on.

A költség, a jövedelmet 23 forinttal multa felül.

Mely nem reménylt *magas pártfogásért*, a következő napon — *talán két láng gyújtatott meg minden lámpában?* óh nem: elmaradt a kivilágítás. Csakhogy azután, a második és harmadik nap is, ugyan az történt, s folyamatban van még ma is. — No 's, hát hányadán vagyunk az utczai kivilágítással? kérdem egy későn este haza járó ismerősömtől.

„Soh' se törődj azzal, mond ő: tizenhárom évig

tapogatódtunk a sötétben, majd csak elbotorkázunk ezután is.“

Igen; de hát a petroleum készlet, a lámpák?

„Azokat *elliczítáltatjuk* a népkert javára. Úgy is most ez a jelszó.“

Hát a lámpagyújtogató?

„Az sem vesz el éhen; megteszszük népkert-egyesületi titkárnak.“ — Denique, így hát mégis a korszellemmel tartunk mi mindig. „Azzal ám!“

Deák Ferencz legujabb nyilatkozata.

„Ha Jókai lehet *tiszteletbeli csizmadia*, miért ne lehetnék én *tiszteletbeli Jáger*?“

Megfordított szerepek.

II. S a kik tudnának tudományos felolvasásokat tartani, azok verekesznek.

Recept a nyulpecsenye készítéséhez.

(ajánlva több előre siető politikusnak.)

Legelőször is — — lödd meg a nyulat; — stb. stb.

Bod Pálról.

Az 1833-ik hevesmegyei tisztujtásért a többek között Bod Pál is fenytő pörbe vétetett, azzal vádoltatván, hogy Egerben a választást megelőző éjjel a megye háza közelében lévő ugynevezett Ó kávéházban, hol egyik párt cortesei tanyáztak, s kiket a másik párt megtámadván szét vert — a verekedésnél jelen és tevékeny volt — ezt vallotta ellene M. nevű gyöngyösi bíró, ál-

lítván, hogy az Ó kávéházzal szemben lévő barátok klastromában lévén szállva, a verekedést látta, és Bod Pált fölismerte — (holott ez ott nem volt.) — Bod Pál Gyöngyörsre ment, két tanácsbelit magával hívott, — ezeknek semmit sem szólván a dologról, elvitte őket M.-hoz, ki sokáig nézett Bod Pálra, várván, hogy magát be fogja mutatni, ez hallgat — végre felszóllal M. mondván, „kihez legyen szerencsém?“ — erre Bod Pál a két tanácsbeliekhez fordulva, mondja: „hallják önök, hogy nem ösmer M. úr, erről nekem bizonyítványt adandnak“ — és ezen bizonyítvány következésében fel mentetett.

Milyenek a férfiak, —
panaszolja egy férjes nő.

I.

Mátyás bátyám özvegy ember ;
Panna is az, a jó lélek
Miből következik, hogy ők
Egymásé is lehetnének. —

Mátyás eljár minden este
Oda, a hol lakik Panna, —
Előtte áll az asztalon
Egy nagy ménkü boros kanna.

Nagyokat húz Mátyás bácsi.
Aztán rágyújt és pipázik. —
Megint iszik, megint pipál
Míg csak aztán el nem ázik. —

Panna néni sopánkodik,
Hogy ő régen nem boldogul
Vagyonában, a magános
Özvegységet vetvén okul. —

Mátyás bácsi meg az alatt
Mint a sült hal egyre hallgat
„Bátyám uram! tán haragszik?“
Ó dehogy már régen alszik. —

II.

Pennási von Libafalva —
B. városban Gemeinderáth,
Körülvessi a sok gyermek,
Mint a sipok az orgonát.

Véknyacska a sallárium,
Csizma kopik, czipe szakad,
Néha a sok csemetének
Kenyérke is alig akad. —

Majd megőrül szegény asszony
A nagy szegénységbe, bajba,
Míg Pennási szeretője
Úszik nyakig tejbe, vajba. —

III.

A kandalló vig tüzénél
Beszélget egy boldog család!
A férj mosolyg, s két angyalfő
Környezi a kedves anyát.

Nem mondják, — arcuk mutatja
A mennyei gyönyört, — élvet
. . . . Jön a cseléd . . s a kis család
Boldog mámorából ébred. —

Egy nagy kassal telt ajándék
A jó urnak, a jó férjnek, —
Mi az? mi az? letakarják, —
Hát bizon egy alvó gyermek

IV.

Kenderesi Zakariás
Hajja lirom, lárom!
Olyan ember, nincsen párja
Széles e világon.

Hintóba jár négy tátoson
Hajja lirom! lárom!
A szép asszonyt megkeríti
Bármi drága áron. —

Dorbézolnak éjjel, nappal
Hajja lirom! lárom!!!
Vénségére koldulni jár
Két köszvényes lábón.

V.

Öreg asszony, öreg úr,
Éltek együtt boldogul. —
Új szakácsné a konyhába
Kacsingatós szeme párja. —
Utána az öreg úr
Csakhogy meg nem bolondul.
A konyhába kifordul
S pipát gyújt az öreg úr. —
A szakácsnét czirógatja
Két oldalról csókolgatja.

Oda kacsint hamisul,
„Majd megmondom öreg úr“ !!! . . .
. . . . Aztán bemegy . . . aggott neje
Előtt szentek hegedüje
S kérdi „atyus! hol hagytam el“ . . .
„A konyhából ment égbe fel?
(e helyett, hogy)

Tűz szekéren ment égbe fel —
Confundálta czudarúl
Magát a jó öreg úr. —

Milyenek a nők?
magyarázza egy feleséges ember.

I.

Az én öreg néném Sára,
Olyan átkozott egy pára,
Hogy rendesen éjszakára
Kullog egy korty pálinkára.

Décz ködmenét ha megrázza,
Mindjárt oda magyarázza
Unokája, hogy a lisztből
A pálinka mostan készül.

Kis butykost vesz a kezébe
Nyolczadrészes itcze éppen,
Forgós atta, még is kérem
Fél telket már elnyelt régen.

II.

Az az öreg kántor néni
Falu hosszát azt beszéli
Hogy ennyi meg annyi baj közt
Réges régen megunt élni. —

Pedig guzsalyán a szöszbe
A pók vastag hálót szőtt be.
Fekvő ágyán a szalmába
Egér fészek van sorjába. —

Komám asszony, meg a néni
Ha elkezdenek beszélni
Megeresztik jól a gégét,
A jó Isten látja végét.

III.

Panna néni már hét éve,
Hogy él gyászos özvegységbe,
Le is mondott a világról,
A világi bolondságról. —

Két kezét egymásba téve
Áhitattal néz az égre
„Könyörülj rajtam szegényen
Mennyei szent vőlegényem“

Reggel, este templomba jár
Várván a mennyei jusra
Előtte imakönyve áll
S pislogat . . . a nótárusra. —

IV.

Lidi néni kapja magát,
Mindig öleli az urát,
Pedig az ember ritkán lát,
Mai világban ily csudát.

. . . Ha a gazda megy dologba
Nótát sir utána nyomba
„Ne búsulj jó feleségem
Haza jövök még e héten.“

Lidi néni aztán fogja
Magát szépen kipucolja,
Ki ki tekint a konyhára,
Hogy a szomszéd rektor urat
Mire várja vacsorára. —

V.

Borcsa húgom derék leány . . .
Nines is olyan ám, akárhány . . .
Tős gyökeres magyar fajta
Meg is látszik biz a rajta. —

Izmos, vaskos a termete,
Magyaros a viselete,
Piros, posgás az arczája
Mint akár a két csizmája. —

. . . . Hanem a minap egy éjjel
A mint tekintetek széllyel
Mellettem szépen elhaladt
Egy fehér köpönyeg alatt

S ki volt vele? — óh Szent Péter
Ne hagyj el, — egy cseh trompéter.
„Mit mivelsz te?“ . . . kérdém tőle,
„Magyart csinállok belőle“ . . .

„De már édes húgom Borcsa
Az ily hazafiság furcsa.

VI.

Emma nagysám bálba készül
Fűzi magát szinte kékül
A szobalány ujjá hegyi
Majd kicsattan már a vértül.

Világért se menne bálba
Csak inségesek javára!!!!
A pítcz kétszáz forintra megy,
Egy forint a belépti jegy

Roskatag ősz benyit; — tőle
Alamisnát eseng épen, —
„Rég éhezem, könyörüljön
Rajtam Isten szent nevében!!

„Nincs most időm. — Jöjjön máskor,
S ilyeneket ne beszéljen
. . . . Lássá . . . hogy boldogságára
Tánczolok majd egész éjen.“

Kappan Tóbiás.

Ama bizonyos csizmadia és felesége kérdései és feleletei

ORÁCULUM. Ha nekünk volna az, a mi nektek kellene, mingyárt nektek is lenne az, a mi nekünk kellett volna.

— — New Yorkban bolondok írják az újságokat. Hiszen nálunk is jó nagy bolondság kell hozzá, hogy valaki újságot írjon.

— — Párisban vannak lókupeczek, a kik a vásárnapi lovagoknak paripákat kölesönöznek, előre letett félnapi használatdíj mellett. A tátosok azonban már úgy vannak betanítva, hogy a mint a város végére kiérnek, elkezdenek ágaskodni a lovag alatt, nagy hirtelen ledobják a nyeregből, s azzal nyargalnak haza. Mikor aztán a meglovatlanított lovag sántikál haza, s mentegeti magát a gazda előtt, hogy biz elszaladt a paripa, az megmegnyugtatta őket, ne búsuljanak semmit; csak fizessenek le egy napra való díjat, majd ősszel a nagy hajtó vadászat alkalmával összefogdossák a bulonyi erdőből az elszabadult vad lovakat. Legalább addig jól meghíznak a status legelőjén.

— — Egy collegánk versenyt indít meg e szó megmagyarítására: „debardeur;“ mi bátorkodunk e szót indítványozni: „csintalány“, ebben benne van a „csin“ (mert csinosnak kell lennie) a „talány“ (mert álarozosnak kell lennie) a „csintalan“ és a „lány.“ Kérjük a kitűzött jutalmat! (ha nem valami könyv?)

— — (Jaj! mikor fog ez a sok hó elolvadni?) Majd talán a nyáron.

— — Egy párisi hírlap új módot talál föl előfizetők fogására. Mig a szabadeltvi lapok, az istentelen sajtó Balzac, Hugo Victor stb. műveivel jutalmazza előfizetőit, ez áhítatos lap egy havi teljes bünbocsánatot ígér az övéinek. (Nem is lesz az igaz, hallja kend!)

— — Kecskeméten most sajtószertü polemiák foly-

nak; — a házak falára írva, veres és fekete krétával. Megvannak e házfalirodalomnak az ő loyális és subversiv tendenciájú organumai. Egy éjjel azt írják egy nagy ház oldalára veres krétával: „ez a ház közvagyonból épült.“ Más éjjel a jó érzelmű replika alá van írva fekete krétával: „bizonyítsd be gazember!“ Azután megint felírják veres krétával a roszerzelműek: „jön Garibaldi!“ a jó érzelműek nem késnek rögtön alája írni: „Csak azt várdd!“ — Azután megint felírják veres krétával: „Le az encyclicával!“ A buzgó fekete kréta nem késik visszafelelni ugyan ott: „Te veled pedig fel sem mirekellő!“ És így folyik egyre az ujon feltalált „házfaliteratura“ háborítatlanul, a publikum nagy mulatóságára.

— — (Kend tud francziául; — mit tesz „esprit?“) Szellem. (Hát „cheveux?“) Haj. (Akkor fránya ez a franczia! még a hajában is van szelleme, itt hirdeti: Esprit des cheveux.“) Együtt a kettő csak hajnövesztő.

Találó magyarázat.

Két testvér pörölt az apai örökségen, egyik végzetlen szenvedélyes gazda, s nagy vadász, teljes igazságával, — másik körmönfont prókátor, ki végrendeletileg a rövidebbet húzta. — Folyt a pör huzamosan, megjárt minden fórumot, s elvégre is a prókátoré lett az igazság, ki is hasították az apai vagyont szépen. — A két testvér később telyesen kibékült. Idő multával egy barátságos estén kérdi egyik testvér ügyvéd bátyját, mondaná meg már, miként nyerhette meg azt a pert, mely világosan az ő javára lett volna eldöntendő? —

„Ösém,“ felelt rá a jog mestere, „nagy vadász vagy, de mond meg nekem, hogy tudnád a nyúl fülét és hátulsó lábát oldalról egyszerre meglőni.“ . . .

„Az lehetetlen, válaszolt rövid gondolkodás után a vadpusztító.“ —

„No ládd, én nem vagyok a vadászat mestere, mégis megmagyarázom: midőn a nyúl hátulsó lábával a fülét vakarja, — én is így nyertem meg a pert ellenedbe.“

Talány.

Ha tudós barátunk Enez írna egy cikket, és én azon keresztül dugnám az ujjamat, mi volna az?

Megfejtés: Encyclicae = Encz-czikk-hika.

Laptulajdonos és főmunkatárs: JÓKAI MÓR.

Felelős szerkesztő: DIENES LAJOS.

Lakása: Mészáros utca 8. sz. II. emelet.

Nyomatott Emich G. magy. akad. nyomd. Pesten 1865
(Barátok tere 7-ik szám.)

Rajzolja: Jankó. — Metszi: Poldk.